

Брюксел, 29 май 2015 г.
(OR. en)

9247/15

Междуинституционално досие:
2013/0443 (COD)

ENV 346
ENER 203
IND 87
TRANS 177
ENT 96
SAN 157
PARLNAT 55
CODEC 777

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	8153/15 ENV 229 ENER 123 IND 57 TRANS 136 ENT 65 SAN 116 PARLNAT 33 CODEC 555
№ док. Ком.:	18167/13 ENV 1235 ENER 600 IND 388 TRANS 693 ENT 356 SAN 555 PARLNAT 325 CODEC 3086 - COM(2013) 920 final
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за изменение на Директива 2003/35/ЕО — Ориентационен дебат

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 20 декември 2013 г. Комисията представи на Съвета и Европейския парламент предложението за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители като част от „Програмата за чист въздух за Европа“. В програмата се определят действия за постигане до 2020 г. на пълно съответствие със съществуващите стандарти за качеството на въздуха и с общите здравни и екологични цели на ЕС за периода до 2030 г.

С предложението на Комисията за преразглеждане на директивата за националните тавани за емисиите (НТЕ) се определят изискванията за емисиите, отговорни за праховите частици и концентрациите на озон, подкиселяването и еутрофикацията, така че да се отбележи напредък към постигането на целите, свързани с качеството на атмосферния въздух, заявени в Седмата програма за действие за околната среда (ПДОС) ¹ — „да се гарантира, че до 2020 г. качеството на въздуха извън помещенията в Съюза значително ще се подобри, приближавайки се в по-голяма степен до препоръчаните от СЗО нива“. С предложението се отменя и заменя сегашният режим на Съюза относно ограничаването на годишните национални емисии на замърсители на въздуха с цел да се интегрират международните ангажименти на ЕС за 2020 г. съгласно Протокола от Гьотеборг, изменен през 2012 г.

На практика сегашните цели, определени с Директива 2001/81/ЕО ² за националните емисии на серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС) и амоняк (NH₃), се запазват до 2019 г.

Определят се нови ангажименти за намаляване на всички тези замърсители и на праховите частици (ПЧ_{2,5}) за периода след 2020 г. и след 2030 г. (въз основа на продадените горива през 2005 г.). В предложението се определят и ангажименти за намаляване на емисиите на метан (CH₄) за периода след 2030 г.

Освен това в предложението се посочват междинните нива за 2025 г. на емисиите на същите замърсители, които са определени въз основа на линейна крива за намаление, освен ако това не изисква мерки, водещи до прекомерни разходи.

¹ Точка 54, подточка i) от приложението: „да се изпълнява актуализирана политика на Съюза относно качеството на въздуха, която да е в съответствие с най-новите научни знания, и да се разработят и прилагат мерки за борба със замърсяването на въздуха при източника“ ОВ L 354, 28.12.2013, стр. 171.

² Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители (ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22).

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

2. „Програмата за чист въздух за Европа“, състояща се от съобщение и три предложения³ (съответно за две директиви и за решение на Съвета), беше представена на Съвета на 3 март 2014 г. На 12 юни 2014 г. Съветът проведе ориентационен дебат по основните аспекти на двете предложения за директиви. По отношение на НТЕ дебатът бе съсредоточен върху поэтапния подход за намаляване на замърсителите (в периода 2020—2030 г.) и обхвата на предложението⁴.
3. Оценката на въздействието на предложението за НТЕ беше представена на работна група „Околна среда“ през февруари 2014 г. и беше обсъдена на няколко заседания през годината. Освен това през 2014 г. се състояха двустранни срещи между експерти от всяка държава членка и Комисията за обсъждане на конкретните сценарии за отделните страни въз основа на оценката на въздействието и предложението за директива. В резултат на това през януари 2015 г. работна група „Околна среда“ получи преработени сценарии за намаляване на емисиите.
4. На 19 февруари, 12 и 30 март, 29 април и 28 май 2015 г. работна група „Околна среда“ обсъди предложението на Комисията и редица компромисни предложения на председателството⁵.

Латвийското председателство внесе няколко промени в предложението, за да отрази някои опасения, изразени на политическо и техническо равнище в рамките на Съвета. По-специално:

- ангажиментите за намаляване на емисиите от 2030 г. нататък⁶ бяха актуализирани със стойности, преизчислени след проведените двустранни срещи и предоставени през януари;

³ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за изменение на Директива 2003/35/ЕО (НТЕ).

Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации (СГИ).

Предложение за решение на Съвета за приемане на изменението на Протокола от 1999 г. към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (Протокол от Гьотеборг).

⁴ 10112/14.

⁵ Последното компромисно предложение на председателството се съдържа в док. 8153/15.

⁶ Приложение II към предложението.

- метанът (CH₄) беше заличен от обхвата на директивата поради опасения относно евентуалното дублиране с ангажименти, свързани с целите за намаляване на емисиите на парникови газове;
- въведена беше възможността да се променят и адаптират междинните нива на емисиите за 2025 г. (целите за периода 2020—2030 г.), когато това е технически и икономически обосновано от държавата членка;
- беше премахната гъвкавостта, що се отнася до приспадането на намаленията на емисиите, постигнати в морския сектор, наред с другото, тъй като беше сметена за сложна за прилагане и за наблюдение;
- няколко крайни срока от предложението бяха удължени, докато други се запазват, тъй като първите ангажименти за намаляване на емисиите (от Протокола от Гьотеборг) са насрочени за 2020 г.

Понастоящем мнозинството от делегациите подкрепя посочените по-горе изменения, а Комисията поддържа редица резерви (наред с другото, по отношение на метана и гъвкавостта).

5. Очаква се Комисията по околна среда на Европейския парламент да гласува доклада си на 15—16 юли, а гласуването на пленарно заседание би могло да се проведе още през септември 2015 г. Повече от 500 предложения за изменения бяха представени в последно време, много от които са насочени към повишаване на равнището на амбиция и укрепване на предложението.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

6. За да насочи ориентационния дебат относно законодателното предложение за НТЕ, който ще се проведе на заседанието на Съвета на 15 юни 2015 г., председателството формулира два въпроса, предшествани от кратка справка.

7. Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание формулираните от председателството въпроси, поместени в приложението към настоящата бележка, и да ги препрати на Съвета.

8. Председателството приканва делегациите да изпратят писмените си отговори преди заседанието на Съвета, а когато това е възможно, да правят съвместни изказвания по време на самото заседание.

I. КОНТЕКСТ

Замърсяването на въздуха е най-значителната свързана с околната среда причина за смърт в ЕС, като води до 400 000 случая на преждевременна смърт всяка година, което е равностойно на годишни външни разходи в размер над 900 милиарда евро.

Предложението за НТЕ произтича от актуализираната стратегия за качеството на въздуха и има за цел да се намалят случаите на преждевременна смърт от настоящите равнища на около 200 000 през 2030 г. В съответното съобщение на Комисията ведещата цел за намаляване наполовина на броя на преждевременните смъртни случаи е определена въз основа на разширен анализ на разходната ефективност и чувствителността.

Предложенията на Комисията относно ангажиментите за намаляване на емисиите от 2030 г. нататък се основават на предположението, че поетите съгласно Протокола от Гьотеборг ангажименти за 2020 г. могат да бъдат изпълнени чрез цялостно прилагане на съществуващото законодателство за качеството на въздуха. Допълнителните ангажименти за намаляване на емисиите за 2030 г. ще съкратят общите външни разходи, свързани със замърсяването на въздуха, с още 45 млрд. евро (по най-консервативна оценка), което е десетократно повече от разходите за привеждане в съответствие. Преките икономически ползи са свързани с намаляване на загубите, произтичащи от понижена производителност на труда, с по-ниски разходи за здравни грижи, с намаляване на загубите на реколта и на щетите за застроената среда.

По време на дебата в Съвета през юни 2014 г. много делегации подкрепиха поэтапния подход и обхващането на всички икономически сектори, но бяха изразени опасения относно равнището на амбиция, по-специално що се отнася до максималните стойности, които да бъдат постигнати до 2030 г. Няколко делегации заявиха, че следва да се проучи по-нататък въздействието на предложените тавани на емисиите, особено върху селскостопанския сектор. Комисията изяви готовност да направи това и насърчи държавите членки да запазят високото ниво на амбиция на предложението, като също така припомни целите относно качеството на въздуха от 7-ата ПДОС.

След този дебат и двустранните срещи с държавите членки Комисията актуализира своя анализ, така че да отразява поставените въпроси и преразгледаните неотдавна от държавите членки емисии за базовата 2005 г. За да бъде постигнато същото ниво на амбиция, в анализа за всяка държава членка се предвиждат актуализирани ангажименти за намаляване на емисиите, приложими от 2030 г. за всеки замърсител, и се посочва, че общите годишни разходи за привеждане в съответствие ще бъдат намалени с един милиард евро.

Макар че тези данни бяха приети като цяло положително, няколко държави членки поискаха допълнително време, за да приключат вътрешните си анализи на постижимостта на целите за 2030 г. Други държави членки изразиха загриженост, че постижимостта на целите може да бъде засегната, ако бъдещото икономическо развитие се различава от предвиденото в анализа на Комисията.

II. ВЪПРОСИ

В този контекст председателството формулира следните въпроси за обсъждане:

- 1. Кои са основните трудности при постигането на актуализираните цели за периода до 2030 г., като се отчитат резултатите от дебата в Съвета през юни 2014 г., когато бе подкрепен поетапен подход за периода до 2030 г. с принос от всички сектори?*
- 2. С оглед на водещата цел за намаляване с 50 % на случаите на преждевременна смърт в ЕС, какви допълнителни елементи, ако има такива, трябва да бъдат проучени, за да се разработят решения за периода до 2030 г., които да бъдат едновременно реалистични и амбициозни?*